

Posudek diplomové práce Bc. Anny Dittrichové *Vyhledávání frazémů na základě anomálie v distribuci tvarů*

Diplomová práce kol. Anny Dittrichové zkoumá, zda a v jaké míře anomálie v distribuci tvarů českých substantiv odhaluje frazémy. Jde o pilotní studii, která má ukázat smysluplnost dalšího zkoumání frazémů, jejichž podstatou je anomálie v morfologickém paradigmatu. Zkoumaný materiál je tedy v různých ohledech omezen, jak frekvenčně, tak i co do zkoumaných hodnot gramatických kategorií pádu a čísla. I přes toto omezení byl zkoumaný materiál velmi rozsáhlý a analýza byla časově náročná.

Koncepce práce: hodnocení A

Koncepce práce je promyšlená a logická. V úvodu jsou jasně a podrobně formulované výzkumné otázky, a práce se pak soustředí na jejich zodpovězení. Metodologická a praktická část navazují na teoretickou, závěry jsou vztaženy k výzkumným otázkám. Práce je detailně a precizně zpracovaná.

Metodologie a zpracování dat: hodnocení A

Volba metodologie i výběr dat jsou dostatečně vysvětleny a zdůvodněny. Analýza materiálu je založena na teoretických východiscích, je podrobná a přehledně popsána a výsledky jsou prezentovány také prostřednictvím obrázků, grafů i logicky uspořádaných tabulek. Text je provázen vhodně vybranými příklady, což mu přidává na přehlednosti. K textu je přiložena i rozsáhlá tabulka prezentující všechna lemmata zkoumaná v rámci práce, což čtenáři pomáhá vytvořit si představu o rozsahu analýzy.

V rámci metodologie oceňuji zahrnutí nejen atraktivnějších frazémů idiomatické povahy, ale i gramatických frazémů bez metaforického významu. Použití vlastní klasifikace frazémů je dobře obhájeno, klasifikace je pak i bezchybně realizována.

Práce s odbornou literaturou: hodnocení A

Práce zahrnuje odpovídající množství odborné literatury relevantní pro dané téma. Autorka prokazuje nejen schopnost vyhledat vhodnou literaturu a shrnout obsah jednotlivých studií, ale umí texty také kriticky zhodnotit, porovnat je mezi sebou a využít nejpodstatnějších teoretických závěrů i praktických výsledků pro další výzkum. Výstižně a přesně parafrázuje odbornou literaturu, v práci je jednoznačně odlišen autorský text a citace. Teoretická část je přehledně členěna na podkapitoly věnující se jednotlivým aspektům práce s frazémy, s gramatickými profily a s anomáliemi v morfologickém paradigmatu. Metodologická i praktická část se opírají o uvedený přehled

jazykových korpusů a nástrojů a o popis používaných slovníků. Práci s odbornou literaturou považuji za příkladnou.

Formální úroveň práce: hodnocení A

Po formální stránce text splňuje požadavky stanovené pro diplomovou práci. Má přiměřený rozsah, obsahuje všechny potřebné náležitosti, je logicky a přehledně členěn, rozsah teoretické, metodologické a praktické části je vyvážený, části na sebe logicky navazují. Celkově diplomová práce vyniká velmi dobrou jazykovou úrovní, text je koherentní a plně odpovídá nárokům odborného stylu. Dovolím si poznamenat, že bylo potěšením sledovat, jak se v řádu týdnů výrazně zlepšovala úroveň konzultovaného textu. Finální verze diplomové práce je po formální stránce profesionálně provedena.

Otázka:

V současné chvíli je k dispozici nová verze nástroje GramatiKat obsahující nejen substantiva, ale i adjektiva a slovesa. Soubor gramatických kategorií sledovaných u substantiv je v porovnání s adjektivy, a zvláště pak se slovesy, poměrně malý. Mohla byste zkusit odhadnout na základě svých zkušeností a po nahlédnutí do nové verze nástroje, která z gramatických kategorií adjektiv nebo sloves bude zajímavá pro další výzkum frazeologie? Uvedla byste několik příkladů?

Celkové hodnocení

Diplomová práce Bc. Anny Dittrichové má velmi dobrou úroveň. Zvláště oceňuji reálný dopad této pilotní studie, která ukazuje, že frazeologický výzkum na základě anomálie v morfologickém paradigmatu je smysluplná, a je tedy vhodné zkoumat tímto způsobem nejen další substantivní pády, ale i anomálie v gramatických kategoriích adjektivních a slovesných. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze dne 30.1. 2024

Dominika Kovářiková, Ph.D.